

طرح توجیهی برای اخذ مجوز مرکز نوآوری و فناوری مریم

تحت حمایت بنیاد حامیان دانشگاه فردوسی مشهد

پاییز ۱۴۰۴

فهرست

۱. مقدمه و ضرورت تأسیس مرکز.....	2
۲. اهداف مرکز نوآوری و فناوری مریم.....	2
۲-۱. اهداف کلان.....	2
۲-۲. دستاوردهای مورد انتظار.....	2
۳. فعالیت‌ها و برنامه‌های اجرایی مرکز.....	3
۴. مأموریت، چشم‌انداز و ارزش‌ها.....	3
۴-۱. مأموریت.....	3
۴-۲. چشم‌انداز.....	3
۴-۳. ارزش‌های بنیادین.....	3
۵. زمینه‌های فعالیت مرکز.....	3
۶. مخاطبان مرکز.....	4
۶-۱. روش‌های پذیرش.....	4
۷. خدمات مرکز.....	4
۷-۱. استقرار.....	4
۷-۲. توانمندسازی.....	4
۷-۳. حمایت مالی.....	4
۷-۴. شبکه‌سازی.....	5
۸. امکانات و زیرساخت‌ها.....	5
۹. ساختار مرکز نوآوری و فناوری مریم.....	6
۹-۱. ساختار و مدیریت مرکز نوآوری بنیاد.....	6
۹-۱-۱. شورای سیاست‌گذاری و هماهنگی.....	6
۹-۲. مسئول واحد نوآوری بنیاد.....	8
۹-۳. کارگروه‌های تخصصی.....	9
۹-۴. کارگزاران مرکز.....	9
۱۰. فازبندی و بازه زمانی اقدامات کلیدی.....	11
۱۱. تحلیل مالی و منابع تأمین.....	11
۱۲. ارزیابی ریسک و راهکارها.....	12
۱۳. جمع‌بندی.....	12

۱. مقدمه و ضرورت تأسیس مرکز

مرکز نوآوری و فناوری مریم با تغییر کاربری خوابگاه دخترانه «مریم»، به نام بانوی روان شاد **مریم غفوری** و با هدف حمایت از ایده‌های نوآورانه و فناورانه دانشجویان و دانش‌آموختگان دانشگاه فردوسی مشهد تأسیس شده است. این مکان به مساحت حدود **۷۵۰ مترمربع** در دو طبقه، در **خیابان فلسطین ۴، قدس ۱**، توسط **مهندس علی مشارزاده مهرابی** (همسر مرحومه مریم غفوری) به بنیاد حامیان دانشگاه فردوسی مشهد اهدا شده است.

در تاریخ **۶ دی‌ماه ۱۴۰۳**، طی مراسمی رسمی با حضور **وزیر علوم، تحقیقات و فناوری**، **معاون فناوری و نوآوری وزارت علوم**، **رئیس و معاونان دانشگاه فردوسی مشهد**، اعضای هیئت‌مدیره بنیاد دانشگاهی و جمعی از **خیرین و حامیان**، به همراه تیم‌های فناور افتتاح گردید.

تأسیس این مرکز بخشی از راهبرد بنیاد حامیان دانشگاه فردوسی در جهت توسعه **زیست‌بوم نوآوری و کارآفرینی**، حمایت از **فناوری‌های نرم و صنایع خلاق**، و تقویت **اقتصاد دیجیتال** است. این مرکز پاسخی مؤثر به نیاز جامعه دانشگاهی برای ایجاد مسیرهای شغلی نوآورانه و فناورانه محسوب می‌شود.

۲. اهداف مرکز نوآوری و فناوری مریم

۲-۱. اهداف کلان

- فراهم‌سازی بستر رشد و توسعه ایده‌های نوآورانه و فناورانه دانشجویان؛
- اجرای برنامه‌هایی منجر به شکل‌گیری تیم‌های مسئله‌محور و تقویت مهارت‌های کارآفرینی، مسئله‌یابی و تجاری‌سازی؛
- حمایت از تیم‌های فناور در مسیر راه‌اندازی کسب‌وکار و رسیدن به نمونه حداقلی قابل عرضه؛
- ارتقای جایگاه دانشگاه فردوسی مشهد در اکوسیستم ملی نوآوری و فناوری؛
- تحقق مسئولیت اجتماعی خیرین و بنیاد حامیان در حمایت از نسل نوآور کشور؛
- جذب و تخصیص گزین و سایر مشوق‌ها و منابع مالی برای حمایت از فعالیت‌های نوآورانه؛
- فراهم آوردن زمینه برای ارتباط با فعالان عرصه صنعت و سرمایه‌گذاران خطرپذیر.

هدف اصلی راه‌اندازی این واحد، **حمایت از دانشجویان و دانش‌آموختگان برای ایده‌پروری، پیاده‌سازی، توسعه و تجاری‌سازی ایده‌های نوآورانه و کارآفرینانه با جلب حمایت خیران بنیاد** است.

۲-۲. دستاوردهای مورد انتظار

- افزایش امید و اعتماد به نفس دانشجویان و دانش‌آموختگان؛
- فراهم شدن امکان راه‌اندازی کسب‌وکار در دوران تحصیل و کاهش فاصله زمانی بین فارغ‌التحصیلی و اشتغال؛
- کمک به توسعه زیست‌بوم نوآوری دانشگاه با استفاده از ظرفیت خیرین؛
- افزایش موقعیت‌های شغلی و ارتقای اشتغال‌پذیری دانش‌آموختگان.

۳. فعالیت‌ها و برنامه‌های اجرایی مرکز

- اجرای برنامه‌های منجر به شکل‌گیری تیم‌های مسئله‌محور؛
- حمایت از تیم‌ها برای رسیدن به نمونه حداقلی قابل عرضه در سه سطح:
 - الف) پرورش ایده،
 - ب) تدوین بوم کسب‌وکار،
 - ج) ساخت نمونه اولیه و ورود به بازار؛
- جذب و تخصیص گرنت و سایر منابع مالی برای حمایت از فعالیت‌های نوآورانه؛
- ایجاد زمینه ارتباط و شبکه‌سازی با فعالان عرصه صنعت.

۴. مأموریت، چشم‌انداز و ارزش‌ها

۴-۱. مأموریت

ایجاد بستری پویا و کارآمد برای پرورش ایده‌های فناورانه، توانمندسازی دانشجویان و دانش‌آموختگان، حمایت از تیم‌های استارت‌آپی و تبدیل ایده‌ها به محصولات و خدمات قابل عرضه در بازار.

۴-۲. چشم‌انداز

مرکز نوآوری و فناوری مریم در افق ۱۴۱۰، به‌عنوان برندی ملی و پیشرو در حمایت از استارت‌آپ‌های حوزه فناوری‌های نرم با کمک سرمایه‌گذاران فرشته در شمال شرق کشور شناخته خواهد شد؛ محلی که استارت‌آپ‌های موفق نرم‌افزاری، دیجیتال و خدمات فناورانه از دل آن زاده می‌شوند.

۴-۳. ارزش‌های بنیادین

- خلاقیت و نوآوری مستمر؛
- اخلاق حرفه‌ای و مسئولیت اجتماعی؛
- همکاری بین‌رشته‌ای؛
- حمایت از جوانان مستعد؛
- تمرکز بر فناوری‌های نرم.

۵. زمینه‌های فعالیت مرکز

زمینه‌های اولویت‌دار در مرکز نوآوری و فناوری مریم شامل فناوری‌های نرم و صنایع خلاق با تمرکز بر فناوری اطلاعات، اقتصاد دیجیتال و کارآفرینی اجتماعی است.

۶. مخاطبان مرکز

تیم‌هایی متشکل از دانشجویان، دانش‌آموختگان، کارشناسان و اعضای هیئت‌علمی که حداقل یکی از آن اعضا از دانشگاه فردوسی مشهد باشد و دارای ایده‌های مرتبط با اولویت‌های مرکز باشند، می‌توانند از خدمات آن بهره‌مند شوند.

۶-۱. روش‌های پذیرش

الف) پذیرش از طریق رویدادها

- **رویدادهای نوآورانه:** تیم‌های منتخب در رویدادهای کارآفرینی، ترویجی یا آموزشی که با حمایت بنیاد حامیان و فعالان صنعتی برگزار می‌شوند، مجوز استقرار در مرکز را دریافت می‌کنند.
- **رخدادهای مسئله‌یابی (Reverse Pitch):** با مشارکت سازمان‌ها و صنایع، مسائل واقعی مطرح شده و تیم‌های خلاق پس از ارزیابی، امکان ورود به مرکز را خواهند یافت.

ب) پذیرش از طریق فراخوان‌ها

- **فراخوان ایده‌های نوآورانه:** بنیاد حامیان متناسب با اولویت‌های مرکز، از طریق وبسایت رسمی اقدام به پذیرش ایده‌ها می‌نماید.
- ایده‌های برتر پس از داوری، هر ماه معرفی و پذیرش می‌شوند.

۷. خدمات مرکز

مرکز نوآوری و فناوری مریم خدمات خود را در چهار محور ارائه می‌دهد:

۷-۱. استقرار

ارائه فضاهای کار اشتراکی و اتاق جلسات برای تیم‌های مستقر، خدمات اداری و امکانات رفاهی برای تیم‌های فناوری.

۷-۲. توانمندسازی

آموزش، مشاوره تخصصی، منتورینگ و راهبری کسب‌وکار، برگزاری بوت‌کمپ‌ها، کارگاه‌های استارت‌آپی، دوره‌های کسب‌وکار و مهارت‌های نرم، بازاریابی، طراحی مدل کسب‌وکار

۷-۳. حمایت مالی

اهدای گرنت، اتصال به سرمایه‌گذاران خطرپذیر، جذب حمایت‌های بنیاد

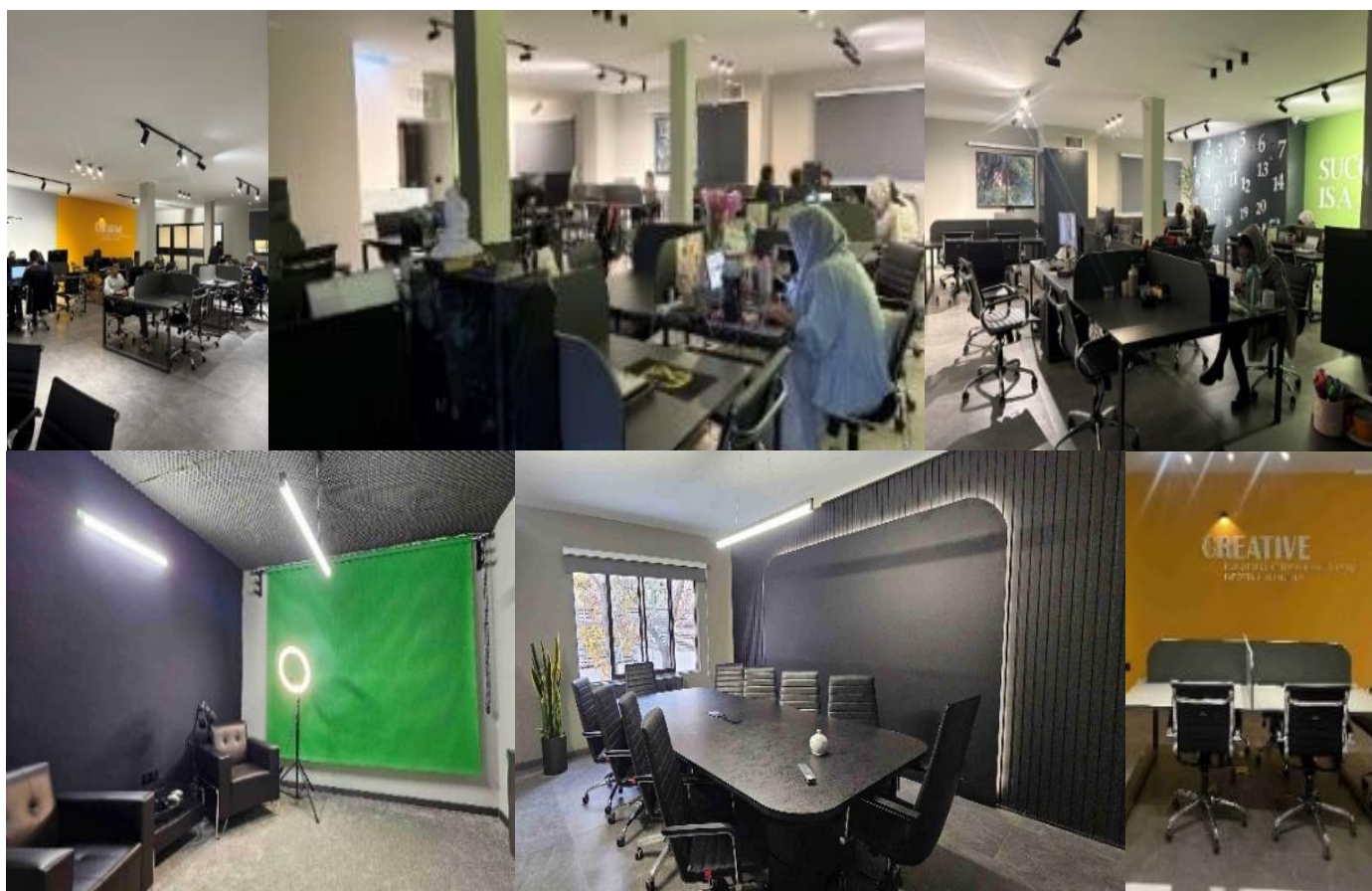
۷-۴. شبکه‌سازی

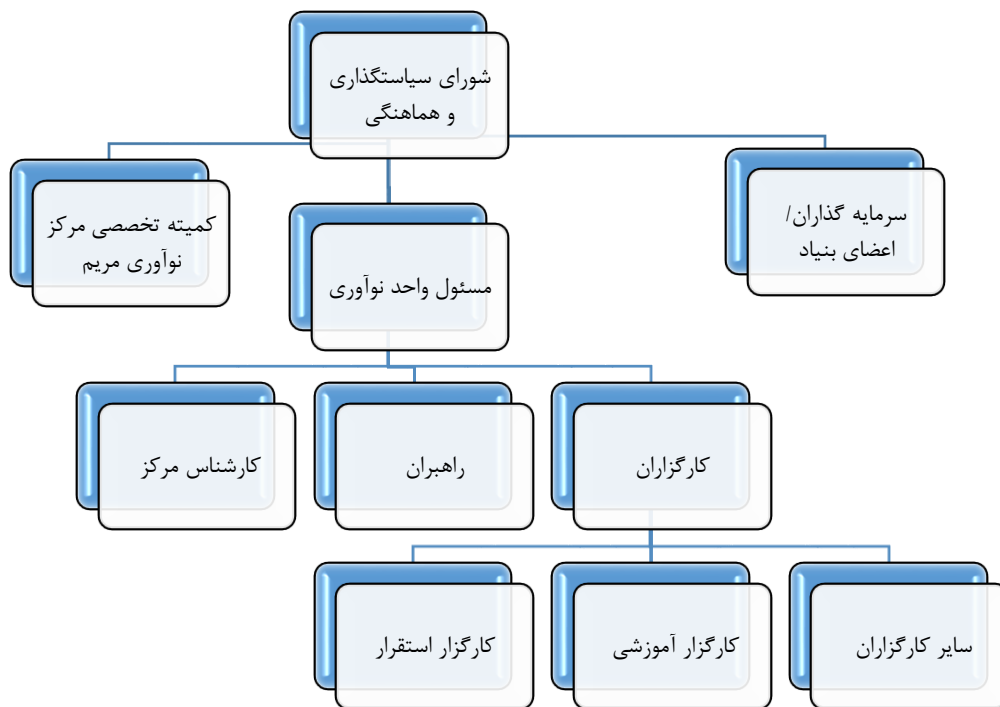
اتصال به صنعت، حامیان مالی، سرمایه‌گذاران خطرپذیر و سایر مراکز نوآوری، برگزاری همایش‌ها، Demo Day، نشست‌های تخصصی با صنعت و خیران پژوهشی، و همکاری میان اساتید دانشگاه و تیم‌های فناور برای توسعه فناوری‌های نرم.

۸. امکانات و زیرساخت‌ها

مرکز نوآوری مریم در ساختمانی دوطبقه با مساحت حدود ۷۵۰ مترمربع و ظرفیت ۱۲۰ نفر احداث شده است. امکانات شامل:

- فضای کار اشتراکی (Coworking Space)؛
- دفاتر تیم‌های فناور و استارت‌آپی؛
- اتاق جلسات در هر طبقه؛
- اتاق تولید محتوا؛
- اینترنت پرسرعت؛
- بخش اداری و خدماتی؛
- اتاق تلفن؛
- خدمات کافه‌شاپ و پشتیبانی.

۹-۱. ساختار و مدیریت مرکز نوآوری بنیاد

مطابق آیین‌نامه راه‌اندازی واحد نوآوری بنیاد، مراکز نوآوری به‌صورت کامل برون‌سپاری شده و توسط بخش خصوصی اداره شده است تا تجربه اداره مرکز نوآوری به کمک بخش خصوصی احصاء شود.

مسئول واحد نوآوری، ضمن مذاکره با شرکت‌های مختلفی که می‌توانند به‌صورت بالقوه بهره‌بردار هر مرکز باشند، نتایج مذاکرات خود را در قالب طرح به شورای سیاست‌گذاری ارائه می‌کند. از میان طرح‌های پیشنهادی، شورای سیاست‌گذاری یکی را انتخاب کرده و جهت عقد قرارداد به مسئول واحد ابلاغ می‌نماید.

در بالاترین سطح سازمانی، واحد نوآوری بنیاد دارای یک **شورای سیاست‌گذاری و هماهنگی** است. ذیل این شورا، **مسئول واحد نوآوری و کارگروه‌های تخصصی** به‌عنوان بدنه کارشناسی فعالیت می‌کنند.

۹-۱-۱. شورای سیاست‌گذاری و هماهنگی

۹-۱-۱-۱. وظایف شورا

وظایف شورای سیاست‌گذاری و هماهنگی به شرح زیر است:

- تدوین سیاست‌ها، راهبردها، اهداف و شاخص‌های کلیدی عملکرد (KPI) واحد و نظارت بر عملکرد مراکز نوآوری بنیاد؛
- تدوین آیین‌نامه‌ها و ضوابط نوآوری بنیاد و ارائه آن به هیأت‌مدیره بنیاد برای تصویب؛
- تعیین مسئول واحد نوآوری (دبیر شورا)؛

- تعیین شرکا در برون سپاری وظایف، بر اساس پیشنهاد مسئول واحد نوآوری؛
- مدیریت سرمایه واحد نوآوری؛
- تعیین میزان حمایت در سطوح سه گانه؛
- تعیین اعضای کارگروه های تخصصی؛
- تعیین حوزه های تحت پوشش واحد نوآوری؛
- تعیین اولویت های مورد حمایت در هر حوزه تخصصی بر اساس پیشنهادات کارگروه های مربوطه؛
- تعیین سقف حمایت از هر کارگروه در هر سال شمسی؛
- تعیین و تصویب برنامه های سالانه؛
- جذب سرمایه گذار برای طرح هایی که سطح سه را با موفقیت به اتمام رسانده اند؛
- جلب حمایت سرمایه گذاران نیک اندیش برای حمایت از کسب و کارهای تحت پوشش واحد.

۲-۱-۱-۹ اعضای شورا

اعضای شورا هفت نفر و متشکل از افراد زیر است:

- نماینده بنیاد (رئیس شورا)؛
- سه نفر از صنعت گران و کارآفرینان شاخص استان با انتخاب بنیاد دانشگاهی فردوسی؛
- دو نفر از دانشگاهیان شاخص با تجربه صنعتی و کارآفرینی با انتخاب بنیاد دانشگاهی فردوسی؛
- رئیس یا نماینده تام الاختیار پارک علم و فناوری دانشگاه.

مسئول واحد نوآوری به عنوان دبیر شورا، در جلسات شورا بدون حق رأی شرکت خواهد کرد.

تبصره: در موضوعات مربوط به مراکز نوآوری که در صلح نامه آنها به نماینده یا نمایندگان مصالح اشاره شده است، از ایشان برای تصمیم گیری در موضوعات مرتبط در جلسه شورا دعوت به عمل خواهد آمد.

دکتر راهله یاری	مدیرعامل بنیاد حامیان دانشگاه فردوسی	نماینده بنیاد
دکتر عباس یوسفی	رئیس هیئت مدیره شرکت لعاب مشهد	صنعت گران و کارآفرینان شاخص استان
مهندس جواد عامل	مدیرعامل شرکت رازمان	
دکتر رضا قنبری	مدیرعامل شرکت هم آفرینان	
دکتر عبدالرضا باقری	عضو هیئت علمی دانشکده کشاورزی	دانشگاهیان شاخص با تجربه صنعتی
دکتر علی فیروز زارع	مدیر نوآوری و مالکیت فکری دانشگاه	
دکتر مهدی پناهی	رئیس پارک علم و فناوری دانشگاه	رئیس یا نماینده تام الاختیار پارک علم و فناوری دانشگاه
مهندس فهمیه حسامی	مسئول واحد نوآوری	دبیر جلسه

۹-۲. مسئول واحد نوآوری بنیاد

مسئول واحد نوآوری بنیاد توسط شورای سیاست‌گذاری و هماهنگی، به‌منظور مدیریت واحد نوآوری برای یک دوره دوساله انتخاب می‌شود. این مدت قابل تمدید است.

۹-۲-۱. وظایف

- پیگیری و اجرای مصوبات شورای سیاست‌گذاری و هماهنگی؛
- مذاکره و شبکه‌سازی برای برون‌سپاری حداکثری وظایف واحد؛
- تهیه طرح برای برون‌سپاری وظایف، شناسایی شرکای بالقوه و تنظیم پیش‌نویس قراردادهای برون‌سپاری برای ارائه به شورای سیاست‌گذاری و هماهنگی؛
- پیشنهاد استراتژی‌ها و اهداف کلان مرکز به شورای سیاست‌گذاری و هماهنگی؛
- برقراری ارتباط با سایر مراکز نوآوری، دانشگاه‌ها و صنایع برای همکاری‌های مشترک؛
- برنامه‌ریزی و نظارت بر فعالیت بخش‌های برون‌سپاری‌شده؛
- پایش تیم‌هایی که مراحل حمایتی بنیاد را با موفقیت به پایان رسانده‌اند و تهیه گزارش‌های سالانه از وضعیت آن‌ها برای ارائه به شورای سیاست‌گذاری و هماهنگی؛
- تهیه گزارش‌های سالانه از دستاوردهای واحد برای طرح در شورای سیاست‌گذاری و ارائه به خیران حامی واحد؛
- شناسایی راهبران بالقوه و معرفی آن‌ها به کارگروه‌های تخصصی مرتبط.

۳-۹. کارگروه‌های تخصصی

۹-۳-۱. وظایف

- ارائه پیشنهاد برای موضوعات اولویت‌دار در حوزه تخصصی به شورای سیاست‌گذاری و هماهنگی؛
- برنامه‌ریزی برای مدیریت و تخصیص منابع در سطوح سه‌گانه بر اساس بودجه تخصیصی به کارگروه؛
- بررسی تخصصی تقاضاهای واصله برای استفاده از حمایت‌ها توسط کارگروه؛
- اعلام طرح‌های منتخب که سطح سه را گذرانده‌اند به شورای سیاست‌گذاری برای جذب حامی مالی؛
- پیشنهاد حامی مالی تیم‌ها به شورای سیاست‌گذاری و هماهنگی؛
- تعیین دوره‌های آموزشی مورد نیاز برای تیم‌های پذیرفته‌شده و مشخص کردن اعضای که باید در هر کلاس شرکت کنند؛
- تعیین راهبر برای هر تیم (راهبران می‌توانند از جامعه متخصصان در دسترس بنیاد باشند یا توسط مسئول واحد معرفی شوند).

۹-۳-۲. ترکیب کارگروه‌ها

اعضای هر کارگروه تخصصی پنج نفر و متشکل از افراد زیر است:

- نماینده شورای سیاست‌گذاری و هماهنگی بنیاد؛
- دو نفر از صنعت‌گران و صاحبان کسب‌وکارهای مرتبط با رشته تخصصی؛
- یک نفر از اعضای هیأت علمی دارای تجربه صنعتی و کارآفرینی در زمینه تخصصی مربوطه؛
- نماینده خانه صنعت و معدن یا اتاق بازرگانی و انجمن مدیران صنایع در زمینه تخصصی کارگروه، که با پیشنهاد انجمن علمی مربوطه و تأیید شورای سیاست‌گذاری تعیین می‌شود.

۹-۴. کارگزاران مرکز

خدمات کارگزار	نوع ارائه خدمت	
ارایه خدمات استقرار و مدیریت فضا	قرارداد بهره برداری فضا	
خدمات آموزشی در زمینه‌های تخصصی و مدیریتی	خرید خدمات	
سامانه پذیرش و ارزیابی اولیه فرایند منتورینگ و آموزش مفاهیم	تفاهم نامه همکاری	
شتابدهنده میکرو وی سی منتورینگ تخصصی	تفاهم نامه همکاری	

مکتب‌خونه:

کلیه تیم‌های حاضر در مرکز حساب کاربری یک ساله سامانه آموزشی مکتب‌خونه را برای استفاده از دوره‌های آموزشی تخصصی و مدیریتی در اختیار دارند. این فرصت از مرداد ماه ۱۴۰۴ برای تیم‌ها فراهم شد و در تصویر زیر میزان استفاده از این دوره‌ها قابل مشاهده است.

۱۰. فازبندی و بازه زمانی اقدامات کلیدی

۱. راه اندازی و تجهیز (نیمه اول ۱۴۰۳): بازسازی فضا، تجهیز زیرساخت‌ها، عقد قرارداد بهره‌برداری؛
۲. جذب تیم‌های فناور اولیه (نیمه اول ۱۴۰۳): انتشار فراخوان رویداد اینوفام ۱، انتخاب تیم‌ها، آغاز برنامه‌های آموزشی و شتاب‌دهی؛
۳. توسعه فعالیت‌ها (سال‌های ۱۴۰۴-۱۴۰۵): گسترش همکاری با صنایع، جذب سرمایه، افزایش ظرفیت تیم‌ها؛
۴. تثبیت و رشد پایدار (۱۴۰۶ به بعد): توسعه مدل مالی پایدار، صادرات خدمات نرم‌افزاری و افزایش تعاملات ملی.

۱۱. تحلیل مالی و منابع تأمین

منابع سرمایه‌گذاری اولیه:

- اهدای ملک و ساختمان توسط مهندس علی مشارزاده مهرابی؛
- تأمین هزینه‌های بازسازی و تجهیز از محل حمایت‌های بنیاد حامیان؛
- تأمین تجهیزات فنی و فناوری اطلاعات با مشارکت شرکت بهره‌بردار (هاوش).

هزینه‌های جاری:

- حقوق و مزایای کارکنان؛
- هزینه نگهداری و خدمات عمومی؛
- تبلیغات و برگزاری رویدادها؛
- پشتیبانی فنی و سخت‌افزاری.

درآمدهای پایدار پیش‌بینی‌شده:

- اجاره فضاهای کار اشتراکی؛
- ارائه خدمات آموزشی و مشاوره‌ای؛
- سهم از درآمد استارت‌آپ‌های موفق؛
- جذب اسپانسر از صنایع؛
- حمایت‌های مستمر بنیاد و نهادهای علمی.

۱۲. ارزیابی ریسک و راهکارها

نوع ریسک	راهکار پیشنهادی
کمبود منابع مالی	جذب حمایت از خیران و سرمایه‌گذاران خصوصی
عدم مشارکت فعال دانشجویان	برنامه‌های ترویجی و انگیزشی مستمر در دانشگاه
چالش در تداوم بهره‌برداری	تعریف مدل مالی پایدار و قراردادهای شفاف با بهره‌بردار
رقابت با سایر مراکز مشابه	تمرکز بر حوزه نرم و خدمات دیجیتال به‌عنوان مزیت رقابتی و شایستگی محور بنیاد در جذب سرمایه‌گذاران فرشته

۱۳. جمع‌بندی

مرکز نوآوری و فناوری «مریم» به عنوان اولین مرکز در کشور به نمادی از همگرایی علم، نیکوکاری و نوآوری در دانشگاه فردوسی مشهد است. این مرکز با اتکا بر حمایت‌های خیران، بنیاد حامیان و ظرفیت‌های علمی دانشگاه، بستری برای شکوفایی نسل جدید کارآفرینان و فناوران کشور فراهم می‌آورد.

در روز ۶ دی ۱۴۰۳، این مرکز با حضور وزیر علوم، تحقیقات و فناوری دکتر حسین سیماپی‌صراف، معاون نوآوری وزارت، رئیس و معاونان دانشگاه فردوسی مشهد، اعضای هیأت‌مدیره بنیاد، خیران و تیم‌های فناور به‌طور رسمی افتتاح شد. در این مراسم از خیران علم و نیکاندیشان بنیان‌گذار این حرکت تقدیر به عمل آمد.

مرکز «مریم» گامی مؤثر در مسیر توسعه پایدار دانشگاه فردوسی مشهد و الگویی برای سایر دانشگاه‌های کشور در پیوند میان خیران، صنعت و کارآفرینان آینده این سرزمین به‌شمار می‌آید.

پیوست‌ها

پیوست ۱: سند انتقال ملک به بنیاد حامیان دانشگاه فردوسی	
پیوست ۲: صورت جلسات هیئت مدیره بنیاد حامیان دانشگاه فردوسی	
پیوست ۳: گزارش واحد نوآوری بنیاد حامیان دانشگاه فردوسی	
پیوست ۴: نقشه‌های فضای مرکز نوآوری و فناوری مریم	
پیوست ۵: بروشور مرکز نوآوری و فناوری مریم	
پیوست ۶: قرارداد اجاره مرکز نوآوری و فناوری مریم	
پیوست ۷: تفاهم‌نامه شرکت اندیشمندان نوآور سرزمین پاسارگاد	
پیوست ۸: آیین‌نامه واحد نوآوری بنیاد حامیان دانشگاه فردوسی	
پیوست ۹: آیین‌نامه پذیرش مرکز نوآوری و فناوری مریم	
پیوست ۱۰: شیوه‌نامه اعتبارات حمایتی از تیم‌های پذیرش شده	
پیوست ۱۱: شیوه‌نامه ایفای نقش تیم‌ها و شرکت‌ها پس از بهره‌مندی از خدمات	
پیوست ۱۲: توافق‌نامه پذیرش در مرکز نوآوری و فناوری مریم	
پیوست ۱۳: مرام‌نامه فرهنگی خانواده بنیاد حامیان دانشگاه فردوسی	